



Notat til Folketinget

Dato
2. december 2022

Ekstraordinært rådsmøde (energi) den 13. december 2022

Dagsorden	Side
1. Forslag til rådeordning om indførslen af en markedskorrektionsmekanisme til beskyttelse af borgere og økonomien mod uforholdsmæssigt høje priser	2
- <i>Politisk enighed</i>	



1. Forslag til rådsforordning om indførelse af en markedskorrektionsmekanisme til beskyttelse af borgere og økonomien mod uforholdsmæssigt høje priser

KOM(2022) 668

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har den 22. november 2022 fremsat et forslag til rådsforordning om indførelse af en markedskorrektionsmekanisme til beskyttelse af borgere og økonomien mod uforholdsmæssigt høje priser. Forslaget udmønter den bemyndigelse, der er givet til Kommissionen i forslag til rådsforordning om styrkelse af solidariteten gennem bedre koordinering af indkøb af gas, udveksling af gas på tværs af grænserne og pålidelige prisbenchmarks fra 18. oktober 2022, samt anbefalinger og kriterier identificeret af Det Europæiske Råd på mødet den 20.-21. oktober 2022. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 122, stk. 1.

Forslaget omhandler etableringen af en markedskorrektionsmekanisme, herunder hvilke kriterier der skal gælde for aktivering og deaktivering af mekanismen. Mekanismen gælder for det toneangivende gasprisindeks, TTF (Title Transfer Facility), i Europa, og der fastsættes et to-trins-system (et prisniveau-parameter og et parameter ift. globale priser), der skal være opfyldt, før mekanismen kan aktiveres.

Fra dansk side vurderes det centralt, at indførelse af en sådan mekanisme tager højde for de kriterier, som Det Europæiske Råd har defineret, herunder at mekanismen ikke må skade EU's forsyningsikkerhed, gasflowet på tværs af grænserne, øge det europæiske gasforbrug, føre til kompensationskrav eller skade integriteten af det indre marked, herunder i yderste konsekvens også den finansielle stabilitet. Fra dansk side er det desuden vigtigt, at der foreligger grundige analyser af mekanismen, og at der fastsættes klare regler for, hvornår mekanismen ophører igen.

Det tjekkiske formandskab forventes at sætte forslaget på dagsordenen for et ekstraordinært energirådsmøde den 13. december 2022 til politisk enighed.

2. Baggrund

Kommissionen har den 22. november 2022 fremsat et forslag til rådsforordning om indførelse af en markedskorrektionsmekanisme til beskyttelse af borgere og økonomien mod uforholdsmæssigt høje priser, KOM(2022) 668. Forslaget har hjemmel i TEUF artikel 122, stk. 1, hvorefter Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal. Det fremgår af TEUF artikel 122, stk. 1, at Rådet på forslag af Kommissionen i en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne kan vedtage foranstaltninger, der er afpasset efter den økonomiske situation, især hvis der opstår forsyningsvanskeligheder med hensyn til visse produkter, navnlig på energiområdet.



Forslaget udmønter en bemyndigelse til Kommissionen om at fremsætte et forslag til en markedskorrektionsmekanisme, der indgår i Kommissionens forslag til rådsforordning om styrkelse af solidariteten gennem bedre koordinering af indkøb af gas, udveksling af gas på tværs af grænserne og pålidelige prisbenchmarks, KOM(2022) 549. Forslaget følger desuden op på mødet i Det Europæiske Råd den 20.-21. oktober 2022, hvor Det Europæiske Råd identificerede en række kriterier, som en markedskorrektionsmekanisme på TTF ("Title Transfer Facility") skal opfylde. De identificerede kriterier er bl.a., at mekanismen ikke må skade forsynings sikkerheden, føre til øget gasforbrug, påvirke den finansielle stabilitet på energiområdet negativt, samt skade gasflowet mellem medlemsstaterne.

Forslaget supplerer tillige en række andre tiltag, der er vedtaget til at håndtere de udfordringer, som de høje og svingende energipriser giver for borgerne og virksomhederne. Det gælder rådsforordning (EU) 2022/1854 af 6. oktober 2022 om nødingreb i elmarkedet, Kommissionens REPowerEU-plan af 18. maj 2022, KOM(2022) 230, rådsforordningen om koordineret reduktion af gasforbruget, jf. (EU) 2022/1369, samt revision af gasforsynings sikkerhedsforordningen for så vidt angår fyldning af EU's gaslagre.

Det tjekkiske formandskab forventes at sætte forslaget på dagsordenen for et ekstraordinært energirådsmøde den 13. december 2022 til politisk enighed.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at forhindre episoder med ekstremt høje gaspriser hvis gas kan købes på det globale marked billigere. Forslaget har ikke til formål at intervenere i almindelig eller kortvarig prisudvikling, da prissignaler vil være med til at tiltrække gas fra tredjelande, sikre forsynings sikkerheden og den økonomiske vækst.

Kommissionen foreslår med forslaget at etablere en markedskorrektionsmekanisme på den toneangivende gasprisindeks TTF (Title Transfer Facility), ligesom forslaget fastsætter de vilkår, der skal gælde for, at mekanismen kan aktiveres og deaktiveres.

Markedskorrektionsmekanismen skal gælde for "front-month" TTF-markedet (dvs. den nærmeste udløbsdato i fremtidige handler) og skal kunne aktiveres fra den 1. januar 2023. Mekanismen kan aktiveres såfremt det både gælder at, 1) prisen overstiger 275 euro/MWh i to uger, og 2) det europæiske TTF gasspotindeks publiceret af Den Europæiske Energibørs (EEX) er 58 euro/MWh større end referenceprisen¹ over de sidste 10 handelsdage før afslutningen af perioden på de to uger.

Ifølge forslaget vil det være Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER), som skal notificere Kommissionen, Den Europæiske Centralbank (ECB) og Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA)

¹ reflected by means of daily average price of the price of the LNG assessments "Daily Spot Mediterranean Market (MED)" and "Daily Spot Northwest Europe Market (NWE)", published by S&P Global Inc., New York.



såfremt de to ovennævnte forudsætninger er gældende. Derefter kan Kommissionen efterspørge en udtalelse fra ECB og ESMA, og hvis nødvendigt Det europæiske netværk af transmissionssystemoperatører for gas (ENTSOG) samt gaskoordinationsgruppen, vedrørende mulige implikationer for forsyningsikkerheden, gas-flows internt i Europa og finansiell stabilitet. Dette skal være med til at sikre, at Kommissionen hurtigt vil kunne suspendere mekanismen, hvis parametrene ikkælængere er opfyldt.

Det foreslås desuden, at handler over 275 euro/MWh på front-month markedet ikke vil blive accepteret dagen efter, at mekanismen er aktiveret og derved sætter et absolut loft over prisen på dette marked. Medlemsstaterne skal i samme ombæring notificere Kommissionen om, hvilke tiltag der er taget for at reducere gasforbruget i hht. det vedtagne frivillige reduktionsmål på minimum 15 pct. af gasforbruget. Notificeringen skal ske senest to uger efter, at mekanismen er aktiveret. Derefter vil Kommissionen overveje at fremsætte forslag til aktivering af den såkaldte 'unionsalarm' i hht. rådsforordningen (EU) 2022/1369, som vil gøre gasreduktionskravet på 15 pct. bindende.

Forslaget fastsætter krav til monitorering af og regler for deaktivering, når mekanismen er aktiveret. ACER skal monitorere, hvorvidt forudsætning 2 for at aktivere mekanismen har ændret sig, og dagligt opdatere Kommissionen. Hvis dette observeres afbrydes mekanismen. ESMA, ECB, ACER og ENTSOG skal monitorere betydningen for forsyningsikkerheden. På baggrund af denne monitorering og rapportering skal Kommissionen suspendere mekanismen, såfremt der er uhensigtsmæssige konsekvenser. Markedskorrektionsmekanismen må ikke skade forsyningsikkerheden, øge gasforbruget, hindrer markedsbaserede gas-flows i EU, underminere derivatmarkedet, påvirke omkringliggende handelspladser eller påvirke eksisterende og langsigtede forsyningskontrakter.

En suspendering af markedskorrektionsmekanismen annonceres i Den Europæiske Unions Tidende og træder i kraft dagen efter publiceringen.

Det fremgår af forslaget, at Rådet efter, at mekanismen er suspenderet, eller hvis forudsætningerne for markedet og forsyningsikkerheden ændrer sig, på baggrund af et forslag fra Kommissionen kan revidere forudsætningerne for aktivering af mekanismen.

Ifølge forslaget må korrektionsmekanismen aktiveres og være gældende i et år efter ikrafttrædelse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.



5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at der er behov for fælleseuropæisk handling, eftersom gasmarkedet er grænseoverskridende, for at kunne adressere problemer med høje priser. Medlemsstater kan ikke alene effektivt adressere energipriser og distribuering af udbud. Kommissionen henviser til, at markedet anvender TTF-hubben som reference, da det er den mest likvide hub i Europa, men at eksterne faktorer har hæmmet markedsfunktionen, særligt TTF-benchmarket som et objektive parameter for gasforbrugere på tværs af Europa. Kommissionen vurderer på grundlag heraf, at tiltagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Fra dansk side er man enig med Kommissionen i, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der er tale om en forordning, som gælder direkte og umiddelbart i dansk ret. Der forventes ikke at være behov for at indføre supplerende gennemførelsestiltag i dansk ret, da forslaget alene omhandler TTF – en nederlandsk gasbørs.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

En markedskorrektionsmekanisme kan muligvis få statsfinansielle konsekvenser, hvis mekanismen omhandler eksisterende kontrakter, og selskaberne på grundlag heraf retter kompensationskrav mod staten, fordi de mister indtægter.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

En markedskorrektionsmekanisme kan sætte et maksimum på gaspriserne på TTF og dermed forhindre ekstraordinære høje gaspriser for gas handlet på eller indekset til TTF. Dette kan potentielt komme borgerne og virksomhederne til gode i form af billigere priser.

Modsat kan en markedskorrektionsmekanisme, alt efter indretning, medføre en række risici for forsyningssikkerheden og den finansielle stabilitet:

Mekanismen kan påvirke fremtidige gashandler, herunder at eksterne gasleverandører vælger ikke at sælge gas til Europa, hvis de kan få mere for gassen uden for EU. I så fald vil korrektionsmekanismen føre til, at udbuddet af gas til EU mindskes, hvilket vil påvirke EU's forsyningssikkerhed i negativ retning, og kan få markedsprisen på gas til at stige yderligere. Mekanismen kan derudover medføre, at aktørerne vælger at holde gas på lager for at undgå tab, så længe prisloftet består, hvilket kan have en negativ effekt på gasforsyningssikkerheden og få markedsprisen på gas til at stige yderligere eller få handlen til helt at stoppe i en kortere eller længere periode.



Mekanismen kan også flytte handlen til andre markeder eller øge de bilaterale handler ("OTC-markedet"), hvor der ikke er indlagt en markedskorrektionsmekanisme, og der er mindre transparens i markedsforholdene. Dette vil både indebære, at mekanismen ikke får den ønskede virkning og at gasmarkedet potentielt forvrides, da nogle aktører vil have sværere ved at tilgå markedet og prisstigningerne (OTC priser) vil kunne fortsætte. Til gengæld kan en afgrænsning af mekanismen til kun at være på TTF kunne bidrage til at sikre et markedsbaseret gasflow mellem medlemsstaterne pba. prissignaler.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

En markedskorrektionsmekanisme vil kunne få betydning for de virksomheder, der sælger eller er involveret i handel med naturgas på det europæiske marked, da gasprisen i kontrakter i høj grad bliver bestemt af TTF-indekset. Dette kan sænke gasprisen i nye kontrakter, mens det kan få negativ indvirkning for allerede indgående kontrakter, hvor værdien af gassen reduceres for sælger, såfremt mekanismen finder anvendelse på disse kontrakter. Hertil kan det give tab – og potentielt store tab – for aktører, der har solgt gas og brugt TTF som grundlag for risikoafdækning.

Mekanismen forventes at have ret betydelige negative konsekvenser for energisektorens likviditet og potentielt den bredere finansielle stabilitet. Dette skyldes, at mekanismen påvirker såvel prisdannelsen på ICE-gasbørsen, samt herigennem den såkaldte centrale modpart (CCP), som clearer handler og påtager sig modpartsrisikoen i tilfælde af, at en af handelsparterne i en kontrakt ikke kan betale i henhold til aftalen. For at afdække risiko skal CCP'en løbende opkræve likvide sikkerheder fra handelsparterne baseret på lukkekursen på markedet. Kommissionens generaldirektorat for finansiell stabilitet og kapitalmarkeder har udført en stress-test af forslaget, og har understreget, at CCP'en allerede ved vedtagelse af forordningen vil skulle opkræve en betydeligt større sikkerhedsstillelse som følge af øget risiko som følge af prisdannelsesmekanismen sættes ud af kraft.

Foreløbige tal fra ICE estimerer, at det vil øge behovet for sikkerhedsstillelse med ca. 80 pct., svarende til 33 mia. dollars. Kommissionen har med eksperter fra den Europæiske Centralbank (ECB) og Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA) vurderet tallet plausibelt. Det forventes dog, at det samlede behov for øget sikkerhedsstillelse vil løbe op i ca. 53 mia. dollars så snart mekanismen er vedtaget, og potentielt også som følge af de nuværende forhandlinger, på grund af yderligere behov i den finansielle sektor for at sikre sig mod konkurser i energisektoren. En sådan udvikling må ventes at skabe udfordringer for danske og europæiske gasselskaber ift. at tilvejebringe tilstrækkelig likviditet. Man har fra dansk side oprettet en statsgaranti for at understøtte energiselskabernes lån til afdækning af likviditetsudfordringer. Vedtagelse af mekanismen vil øge sandsynligheden for, at den statslige garantiordning vil komme i anvendelse. Det bemærkes samtidig, at dette kan føre til krav om EU-finansierede garantier fra EU-lande, der ikke er i stand til at stille egne statsgarantier med potentielle satsfinansielle konsekvenser for Danmark til følge.



Indførelse af en markedskorrektionsmekanisme vurderes ikke at medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet i Danmark.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En afledt effekt af en aktivering af en markedskorrektionsmekanisme og indførelse af et prisloft i en midlertidig periode kan, hvis en lavere gaspris også reducerer elpriserne, kunne påvirke funktionen af det nyligt vedtagne indtægtsloft, der omfatter ekstraordinære profitter på VE-produktion. Behovet for indtægtsloftet og det afledte provenu vil kunne mindskes, hvis et loft over gasprisen reducerer elpriserne.

Dertil kan mekanismen og en aktivering heraf indebære risici for forsyningssikkerheden og den finansielle stabilitet, afhængig af kriterierne for aktivering og anvendelsesområdet.

8. Høring

Kommissionens forslag til rådsforordning af den 22. november 2022 er sendt i høring i specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik med frist den 28. november 2022. Der er modtaget 10 høringsvar.

Forbrugerrådet Tænk har ingen bemærkninger.

Landbrug & Fødevarer har bemærket, at de ekstraordinære høje gaspriser, som er oplevet gennem flere længerevarende perioder, presser fødevarerhvervet meget hårdt, hvorfor det er vigtigt med nogle instrumenter, der kan beskytte forbrugerne mod disproportionale energiomkostninger, som truer rentabiliteten i erhvervet, og derved risikerer at skabe en europæisk og global fødevarerkrise.

Dansk Fjernvarme fremhæver behovet for at få vedtaget en fælles EU-politik, der både tager hensyn til at få dæmpet priskrisen og opretholde forsyningssikkerheden for naturgas, både på kort og langt sigt, og at have for øje, at der hurtigst muligt genindtræder en normaltilstand, hvor der fortsat er et velfungerende marked for handel med naturgas, både med daglig notering og med forward positioner. Der skal være opmærksomhed på risikoen for, at intervention i gasmarkedet for at få en kortsigtet dæmpning af høje priser gennem f.eks. et prisloft kan få langsigtede uheldige virkninger. Store summer kan vindes eller tapes i forwardmarkedet på de aftaler, der allerede er indgået mellem kommercielle parter. Der er således en risiko for, at et kortsigtet prisloft kan igangsætte dominoeffekter i form af finansielle udfordringer i forwardmarkedet. Dertil fremhæves, at fastsættelsen af niveauet for prisloftet er et politisk valg. Det fastsatte prisloft kan medføre en uheldig afledt effekt i form af, at loftet bliver en de facto-pris, og at prisen fastholdes på prisloftet længere end markedet under normale omstændigheder vil tilsige. Det samlede resultat kan derfor ende med at blive, at naturgasprisen fastlåses omkring prisloftet længere end nødvendigt og dermed med større udgift for kunderne, sammenlagt over perioden.



ITD bakker op om forordningen, og forslaget om at gøre prisdannelsen på gas og LNG mere uafhængig af priser på bestemte handelsbørser og nuværende flaskehalse i infrastrukturen. ITD mener, at prisen på energiprodukter så vidt muligt skal afspejle udbud og efterspørgsel, herunder tage højde for prisen på verdensplan. ITD er hertil enig i, at u hensigtsmæssige prisdannelser, hvor markedet ikke fungerer optimalt fx grundet krig og ufuldstændig infrastruktur, skal korrigeres ved urimeligt høje priser. Vogn Godsbranchen er pt. afhængig af fossile brændstoffer og derfor skaber høje energipriser store omkostninger og en presset økonomi for danske vognmænd. ITD har medlemmer, som har investeret i gaslastbiler, der pt. holder stille pga. de meget høje gaspriser. Dertil resulterer de høje gaspriser i høje elpriser, hvilket udgør en barriere for de vognmænd, der ønsker at skifte til el. ITD støtter derfor opbygningen af et selvforsynende europæisk marked for alternative brændstoffer baseret på vedvarende energi.

Dansk Industri finder grundlæggende, at der er brug for handling og løsninger på energikrisen, men Kommissionens forslag til et prisloft for den europæiske referencpris på gas, TTF, er ikke den rigtige vej at gå. I stedet mener Dansk Industri, at løsningen på energikrisen er at nedbringe og effektivisere energiforbruget samtidigt med at vedvarende energi skal udbygges i større skala og højere tempo på tværs af EU. Et gasprisloftet risikerer at undergrave markedsmekanismerne og intervenere skadeligt i et velfungerende marked. Markedsmekanismerne har muliggjort, at gaslagrene på nuværende tidspunkt er fyldte på tværs af EU, og et nedbrud i den europæiske gasforsyning er undgået. Et prisloft risikerer derudover at øge gasforbruget, da incitamentet til at spare på gassen mindskes. Samtidigt kan et prisloft forårsage, at gasleverancerne til Europa begrænses, da andre lande er villige til at betale en højere pris. Dette kan være skadeligt for forsyningssikkerheden. Dansk Industri noterer sig, at forslaget til et gasprisloft ikke omfatter 'over the counter' (OTC). Med et prisloft på TTF-prisen, som ikke indeholder OTC, øges risikoen for, at gashandlen flytter til andre markeder. Dette skaber mindre gennemsigtighed og transparens i prisdannelsen. Konsekvensen er en uægte prisdannelse, hvor gasprisen i Europa risikerer at blive højere end på nuværende tidspunkt.

Green Power Denmark finder overordnet, at man bør være påpasselig med at lave indgreb i markedet, så den effektive prisdannelse bliver hæmmet. Dog er vi fortsat i en kritisk situation, især med henblik på sikring af forsyningssikkerheden frem mod vinteren 2023/24. Hovedmålet for nærværende markedskorrektionsmekanisme skal derfor være, at forsyningssikkerheden opretholdes. Import af LNG kombineret med en reduktion af efterspørgslen af gas bliver afgørende for at opretholde forsyningssikkerheden. Et egentligt prisloft på det europæiske marked kan potentielt svække forsyningssikkerheden i EU, da gassen i så fald vil blive sendt ud af EU og tilflyde de områder i verden, hvor gasprisen er højest. Derudover risikerer et prisloft at øge efterspørgslen efter gas i EU, da det ikke vil give forbrugerne incitament til at spare på gassen. Da vi generelt har en udfordring med at øge udbuddet kan det føre til rationering af ubeskyttede kunder, som kan føre til større samfundsmæssige økonomiske konsekvenser. Green Power Denmark understreger, at gas fortsat skal flyde frit over



de indre europæiske grænser, samt at der fortsat skal dannes regionale og lokale priser som i dag, så gassen flyder der hen, hvor værdien af den er størst. Samlet set skal en eventuel markedskorrektionsmekanisme sikre de rette prissignaler, så der fortsat kommer LNG til EU. Derudover skal markedskorrektionsmekanismen sikre, at gasforbruget fortsat reduceres, hvormed ubeskyttede kunder undgår en potentiel rationering med u hensigtsmæssige samfundsøkonomiske konsekvenser til følge.

Dansk Erhverv bemærker overordnet, at markedsindgreb altid kun bør foretages efter grundigt analysearbejde og klar identificering af en markedsfejl. Det er derfor afgørende, at såfremt der indføres en markedskorrektionsmekanisme på TTF, så skal det ske med stor omtanke og så markedskonformt som muligt. Markedskorrektionsmekanismen må ikke stille EU dårligere på verdensmarkedet for gas og dermed forværre den europæiske forsyningssikkerhed. Endvidere bør det sikres, at mekanismen ikke øger gasforbruget. Endelig bør mekanismen ikke indføres sådan, at køb og salg blot flyttes ud af TTF-gasbørsen og over i bilaterale handler, hvilket særligt kan skade mindre aktører, der har sværere ved at agere uden for gasbørsen. Dansk Erhverv bakker op om, at der fastsættes en klar solnedgangsklausul for markedskorrektionsmekanismen, og at der opstilles klare retningslinjer for, hvordan mekanismen kan suspenderes, såfremt den viser sig u hensigtsmæssig.

EjendomDanmark finder, at et prisloft er problematisk, da det kan medføre manglende investeringer i en holdbar europæisk energiforsyning samt muligvis give udfordringer med energileverancer visse steder. EjendomDanmark pointerer, at det er heldigt, at det konkrete forslag har lagt prisloftet så højt, at det kun i ringe grad vil komme i anvendelse. Regeringen bør arbejde for en løsning, som minimum er midlertidig og modsætte sig endnu strammere regulering end den foreslåede. Derudover opfordres til, at EU's medlemsstater i højere grad får muligheden for på forsvarlig vis at hjælpe udsatte husholdninger. Ydermere påpeges, at den korte høringsfrist er problematisk for EjendomDanmarks mulighed for at give et fyldestgørende høringssvar.

Rådet for Grøn Omstilling støtter en EU-regulering af de ekstraordinære fortjenester på energiområdet, men finder, at et indtjeningsloft vil være den bedste model frem for et prisloft. Et indtjeningsloft kan udformes som en beskatning af overnormal profit – som flere europæiske lande allerede har indført. Beskatning kan laves på nationalt plan – men det er godt at have en EU-vedtagelse i ryggen for at få det gennemført i Danmark. Et prisloft er u hensigtsmæssigt, og det vil formentlig blive blokeret af Tyskland m.fl., fordi det vil stoppe for bl.a. LNG-import.

Ørsted vurderer, at med bortfaldet af russiske gasleverancer er hovedudfordringen for EU at tiltrække og fordele tilstrækkelige gasmængder, tilpasse efterspørgslen samt reducere gasomkostningen i videst muligt omfang. Dette kræver både øget import af LNG og i videst muligt omfang reduktion af gasefterspørgslen. Det er derfor vigtigt, at en evt. mekanisme fortsat tager hensyn til forsyningssikkerhed ved at tiltrække LNG, har fokus på en effektiv intern EU-handel og ikke undergraver en nødvendig tilpasning af gasefterspørgslen. Det er vigtigt, at prisen på gas fortsat fastsættes på markedet. Dette sikrer, at



der gives det nødvendige prissignal til at tiltrække LNG. Hvis dette ikke sker, kommer europæisk forsyningssikkerhed under yderligere pres, da LNG ikke vil flyde mod EU. På forbrugssiden vil en stigende pris give klare signaler til efterspørgselsreduktion og økonomisering med gassen. Hvis der f.eks. indføres et prisloft på gas, så vil efterspørgslen efter gas alt andet lige stige. Da det ikke er muligt at tiltrække yderligere gasmængder, må markedet blive balanceret via rationering af gas til primært ikke-beskyttede kunder (typisk industri). Denne rationering vil i det væsentligste ske på nationalt niveau. Det vil skabe væsentlig usikkerhed på tværs af de industrielle forsyningskæder i EU. Hertil kommer, at et gas "prisloft" på EU-niveau kan medføre, at gas vil flyde fra EU til de omkringliggende lande, f.eks. UK. Det er derfor vigtigt, at en evt. markedskorrektionsmekanisme fastsættes således, at den sikrer en pris som tiltrækker gas (LNG), at den nødvendige tilpasning af forbruget gennemføres og en uhensigtsmæssig rationering af gas undgås. Det er centralt, at mekanismen ikke begrænser intra-eu gasflow. Det er derfor vigtigt, at den lokale/regionale prisdannelse opretholdes, således at gassen kan flyde derhen hvor den giver størst værdi. I modsat fald vil der opstå en arbitrær rationering af gas på tværs af landene, da et prissignal vil mangle.

9. Forhandlingssituationen

Medlemsstaterne er overordnet delt i to grupper med forskellige ønsker og forståelse af, hvad Det Europæiske Råd blev enige om i oktober 2022. Den ene gruppe, der ønsker et bredt prisloft på engrosmarkedet, har udtrykt kritik af mekanismen, som de bl.a. vurderer aldrig vil kunne udløses, da loftet er sat for højt, ligesom anvendelsesområdet bør være bredere. Den anden gruppe af lande har været forbeholdne over for en egentlig prisloft pga. de negative konsekvenser, som et prisloft kan få for forsyningssikkerheden, gasforbruget, gasflowet mellem medlemsstaterne og det indre marked, herunder den finansielle stabilitet. Denne gruppe af lande finder, at det er centralt, at mekanismen overholder samtlige af de kriterier, som Det Europæiske Råd identificerede i oktober 2022.

10. Den fungerende regerings generelle holdning

Fra dansk side finder man generelt, at der på baggrund af den aktuelle situation med høje energipriser er behov for at håndtere konsekvenserne heraf på europæisk niveau. Det er dog centralt, at nye tiltag er med til at sikre EU's forsyningssikkerhed og den finansielle stabilitet, ikke medfører øget gasforbrug, ikke har uhensigtsmæssige finansielle konsekvenser for medlemsstaterne eller skader integriteten af det indre marked, dvs. opretholder et velfungerende gas- og elmarked.

Fsva. forslag til at indføre midlertidige prisbegrænsninger på TTF i form af en pris-korrektionsmekanisme vurderes det fra dansk side centralt, at indførelse af en sådan mekanisme ikke må skade EU's forsyningssikkerhed, flowet på tværs af EU-landene, øge det europæiske gasforbrug, føre til kompensationskrav eller skade integriteten af det indre marked, herunder påvirke energiderivatmarkedernes stabilitet og velordnede funktion.



Det Europæiske Råd har anerkendt muligheden for at indføre en sådan mekanisme, såfremt det overholder en række specificerede kriterier, og derudover ikke påvirker eksisterende kontrakter, inkl. langsigtede kontrakter. Fra dansk side vurderes det centralt, at en evt. mekanisme er designet i overensstemmelse med de kriterier, der er fastsat i Det Europæiske Råd. I overensstemmelse hermed vurderes det fra dansk side centralt, at et forslag er designet i overensstemmelse med disse kriterier, samt at en markedskorrektionsmekanisme alene er af midlertidig karakter, at den kun træder i kraft, hvis priserne er ekstraordinære høje, og at den skal kunne sættes ud af kraft hurtigst muligt.

Fra dansk side finder man det positivt, at Kommissionen har foreslået, at mekanismen baseres på en to-trins-model, der omfatter både prisniveauet på TTF og koblingen til det globale LNG-marked. Dette vil være med til at sikre, at EU fortsat kan sikre forsyningssikkerheden, da EU vil være konkurrencedygtig ift. fremtidig import af gas og LNG til EU. Det vurderes derfor relevant at fastholde begge kriterier for aktivering af mekanismen.

Det vurderes centralt, at størrelsen af prisloftet for, hvornår mekanismen kan aktiveres, fastholdes på et niveau, hvor der i hht. de seneste års markedspriser kan siges at være tale om ekstraordinært høje priser, samt at tidsintervallet for aktiveringen af mekanismen tager højde for, at normale acceptable udsving i priserne ikke i sig selv kan udløse mekanismen. Det vurderes desuden vigtigt, at korrektionsmekanismen afgrænses til TTF og ikke udvides til andre handelsplatformer eller OTC (bilaterale handler), da det kan skade gasflowet internt i EU.

Derudover finder man fra dansk side, at både aktiveringen og deaktiveringen af mekanismen bør ske automatisk baseret på faktuelle konstaterbare forhold, og at beføjelsen hertil skal tilfalde f.eks. ACER eller Kommissionen. Det skal bl.a. ses i lyset af risiko for, at deaktiveringen af mekanismen ikke kan ske hurtigt nok, hvis deaktiveringen først kan ske efter en beslutning truffet af Rådet på forslag fra Kommissionen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 22. november 2022 til orientering i forbindelse med forelæggelse af forhandlingsoplæg af forslag til rådsforordning om styrkelse af solidariteten gennem bedre koordinering af indkøb af gas, udveksling af gas på tværs af grænserne og pålidelige prisbenchmarks.